

Про співпрацю із обласною службою зайнятості з питань професійної підготовки дорослого населення

Методичною службою області ведеться планомірна робота щодо практичного застосування Закону України «Про зайнятість населення» з жовтня 2012 року.

В рамках цієї роботи методичною службою щорічно здійснюється аналіз навчання безробітних за направлення обласного центру зайнятості.

Здійснюючи навчання безробітних за направлення обласного центру зайнятості ПТНЗ області II-III рівня атестації виконують триєдину задачу:

- забезпечують ринок праці регіону відповідними робітничими кадрами,
- здійснюють реалізацію права громадян області на підтримання своєї конкурентноспроможності за затребуваними професіями,
- створюють позитивний імідж навчального закладу в регіоні та забезпечують отримання додаткових коштів спеціального фонду.

Аналіз висвітив **проблемні питання** щодо забезпечення якості підготовки робітничих кадрів з питань професійної підготовки дорослого населення:

- відсутність розуміння ПТНЗ дієвості та перспективності співпраці з обласним центром зайнятості та відповідно реальних пропозицій від навчальних закладів;
- відсутність системного аналізу якості навчання безробітних;
- сучасності не використовуються можливості навчання за ваучерами.

На допомогу ПТНЗ області в організації навчання дорослого населення навчально-методичний центр ПТО в співпраці з обласним центром зайнятості системно:

- проводить семінари-практикуми відповідальних за освіту дорослих (щоквартально), де висвітлюються питання провадження вимог нормативно-правових документів, організаційних та психологічних підходів з навчання дорослих, формування документів на відбір ПТНЗ для навчання безробітних, ведення обліково-плануючої документації;
- здійснює моніторинг обласного і регіонального ринку праці (двічі на рік) для надання рекомендації щодо формування аналіз діяльності ПТНЗ області з питань якості професійної підготовки за результатами анкетування слухачів ПТНЗ;
- надає рекомендацій щодо ліцензування нових робітничих професій;
- проводиться аналіз стану та перспектив навчання за ваучерами.

На жаль спостерігається зниження активності навчальних закладів, стало менше пропозицій на відбір навчальних закладів для навчання безробітних, значно менше використовуються можливості навчання за ваучерами.

Станом на 1 липня 2016 року НМЦ ПТО за даними обласної обласного центру зайнятості проведено аналіз потреби у вакансіях з 324 робітничих професій, які є актуальними на ринку праці для підприємств області і встановлено, що на обліку в ОЦЗ знаходилось 5852 особи із числа безробітних, які мають робітничу кваліфікацію, а реальна потреба підприємств регіону у робітниках склала 2284 вакантних місць (майже 4 особи на одне вакантне місце).

Відповідно до цього аналізу надано рекомендації ПТНЗ на відбір навчальних закладів щодо навчання безробітних у 2017 році.

Всього у попередньому році подали заяви на конкурсний відбір – 53 навчальних закладів, із них 41 ПТНЗ - II-III рівня атестації та 12 ПТНЗ I рівня атестації. Запропоновано всього 69 професій, з них 62 професії – навчальних закладів II-III рівня атестації та декілька курсів цільового призначення.

На жаль щорічно спостерігається зниження активності державних ПТНЗ. Зменшилася не лише кількість ПТНЗ, що приймають участь у конкурсному відборі, а і кількість самих пропозицій.

Не надали заяви на участь у відборі **такі** навчальні заклади: (Придніпровський професійний ліцей, Дніпропетровський професійний залізничний ліцей, Криворізький професійний гірничо-електромеханічний ліцей, Криворізький центр професійної освіти, Попаснянське аграрне професійно-технічне училище, Першотравенський гірничий ліцей, Тернівський професійний ліцей), з них 4 не **перший рік відмовляються** співпрацювати з центром зайнятості (Придніпровський професійний ліцей, Дніпропетровський професійний залізничний ліцей, Попаснянське аграрне професійно-технічне училище, Першотравенський гірничий ліцей).

Найбільшу кількість пропозицій надали 7 ПТНЗ (Орджонікідзевське професійно-технічне училище, Західно-Дніпровський центр професійної освіти, Синельниківський професійний ліцей, Апостолівський центр підготовки та перепідготовки робітничих кадрів, Дніпродзержинський професійний ліцей, Марганецький професійний ліцей, Дніпропетровський центр професійної освіти).

Критеріями прийнятності навчальних закладів - претендентів на участь у відборі було подання всіх визначених службою зайнятості документів, відповідність матеріально-технічного, навчально-методичного та кадрового забезпечення для здійснення повного виконання робочих навчальних планів і робочих навчальних програм.

Але за результатами аналізу документів ПТНЗ, поданих на конкурсний відбір для здійснення професійного навчання безробітних, виявлено такі недоліки:

1. ПТНЗ області не враховують рекомендації НМЦ ПТО та обласного центру зайнятості з надання пропозицій не лише за професіями, а і навчання за професійним спрямуванням.

Зауважу, що методичною службою надавалися рекомендації щодо розробки програм курсів цільового призначення, розробки навчальних робочих планів з об'єднанням розрядів для створення більш сприятливих умов для конкурсного відбору.

2. З багатьох професій робочі навчальні плани надавалися за найнижчим рівнем кваліфікації;

3. Подавалися робочі навчальні плани, які не погоджувалися з НМЦ ПТО мали такі суттєві недоліки:

- на відбір подавалися плани за старими стандартами
- з кодами професій, які не відповідали самій професії
- з необґрунтованою кількістю годин (не відповідали ДСПТО), яку ПТНЗ визначали на свій розсуд
- видами підготовки, що не відповідали ліцензії.

4. Пропонувалося навчання за модульною формою, а сертифікованих педпрацівників в навчальному закладі немає., при відсутності відповідних сертифікатів у педпрацівників.

5. Розрахунки сировини складені за старими технологіями (*колись склали, а сьогодні впроваджуються нові технології, змінюються матеріали, сировина, а розрахунки за старими*). Крім того, при складанні розрахунків тимчасових нормативів використання сировини та матеріалів на професійне навчання слухачів за направленням центру зайнятості мали місце випадки невідповідності галузевим нормативним документам та вимогам професійного навчання;

Не надавалися документи про співпрацю з підприємствами при організації дуального навчання.

Як правило, дорослі люди хочуть вчитися, якщо вони бачать необхідність навчання і можливості застосувати його результати для поліпшення своєї професійної діяльності. Доросла людина, як правило, має безліч сімейних і соціальних обов'язків, тому часто бажає навчатися без відриву від основної професійної діяльності.

Навчання за таких умов ПТНЗ можуть здійснювати на підставі ваучерів.

Навчально-методичним центром професійно-технічної освіти проведено аналіз можливостей ПТНЗ у забезпеченні побажань дорослого населення, що вже отримало ваучери на професійну освіту за робітничими професіями визначеними постановою Кабінету Міністрів від 20.03.2013 р. № 207 «Про затвердження Порядку видачі ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці», наказ Мінсоцполітики від 03.12.2015 №1169 (перелік професій).

Аналіз стану та перспектив навчання за ваучерами показав слабку взаємодію між учасниками навчального процесу. НМЦ ПТО в рамках постійнодіючого семінару-практикуму відповідальних за освіту дорослих в ПТНЗ області забезпечує постійну методичну допомогу навчальним закладам з практичного застосування ваучерів та порядку навчання на їх підставі, системно аналізує можливості ПТНЗ з навчання за ваучерами в розрізі професій, кількості отриманих ваучерів та їх регіонального використання.

За загальними висновками із 337 отриманих ваучерів за останні 3 роки ПТНЗ II-III рівня атестації реалізовано побажання навчання лише 90 осіб (в середньому 28%).

Стан справ на сьогодні показує, що значно знижено активність ПТНЗ таким чином:

- 2014 – на 46% (46 осіб із 100)
- 2015 – на 19% (26 осіб із 137)
- 2016 – на 18% (18 осіб із 100).

На сьогодні 8 ПТНЗ співпрацюють з обласним центром зайнятості в цьому напрямку та використали можливість навчання за ваучерами таким чином:

Назва ПТНЗ	Кількість навчених	Назви професій
МПЛ	29	Електрогазозварник, кухар, кондитер, столяр будівельний
ЦАПЛ	20	Електрогазозварник, робітник фермерського господарства
ОПТУ	17	Електрогазозварник
КПБЛ	7	Електрогазозварник
ЦППРК №1	4	Столяр будівельний
КПГТЛ	1	Столяр будівельний
ДВПУ	1	Електрогазозварник,
ДЦППРК	1	Кухар

Аналіз результатів анкетування показав, що всі ПТНЗ, що співпрацюють з обласним центром зайнятості відповідально ставляться до перенавчання дорослого населення, особливо безробітних. Це сприяє подальшому працевлаштуванню та підвищенню соціального статусу безробітних.

А також, створює позитивний імідж навчального закладу в регіоні.

Сподіваюсь, що всі рекомендації, які надаються відповідальним ПТНЗ за освіту дорослих, на постійно діючому семінарі-практикумі та під час консультування будуть враховані.

Виходячи з результатів аналізу сплановано ряд заходів щодо співпраці з обласним центром зайнятості.

Найменування професії	2014 рік			2015 рік			2016 рік		
	Отримано ваучерів	Звернулося до ПТНЗ для навчання (осіб)	% використаних ваучерів	Отримано ваучерів	Звернулося до ПТНЗ для навчання (осіб)	% використаних ваучерів	Отримано ваучерів	Звернулося до ПТНЗ для навчання (осіб)	% використаних ваучерів
бджоляр	1			10					
водій навантажувача	64			8					
водій тролейбуса	4			1					
електрогазозварник	59	31	52	43	18	42	13	13	100
кондитер				4	1	2	21	1	5
кухар				23			25	2	8
машиніст автогрейдера	3	1	33	1					
плодоовочівник	40			15					
робітник фермерського господарства	22	7	32	10	7	7			
столяр будівельний	20	7	35	2					
тракторист	1			5					
тракторист-машиніст сільськогосподарського (лісогосподарського) виробництва	50			44					
Всього: 12 професій	100	46	46%	137	26	19%	100	18	18%

**Рішення навчально-методичної ради
НМЦ ПТО у Дніпропетровській області
(протокол № 7 від 26 грудня 2016р.)**

Заслухавши та обговоривши питання про співпрацю із обласною службою зайнятості з питань професійної підготовки дорослого населення, рада визначила, що здійснюючи навчання безробітних за направлення обласного центру зайнятості ПТНЗ області забезпечують ринок праці регіону відповідними робітничими кадрами, здійснюють реалізацію права громадян області на підтримання своєї конкурентноспроможності за затребуваними професіями, створюють позитивний імідж навчального закладу в регіоні та забезпечують отримання додаткових коштів спеціального фонду.

Окреслені проблемні питання забезпечення якості підготовки робітничих кадрів з питань професійної підготовки дорослого населення:

- відсутність розуміння ПТНЗ дієвості та перспективності співпраці з обласним центром зайнятості та відповідно реальних пропозицій від навчальних закладів;
- відсутність системного аналізу якості навчання безробітних;
- сучасності не використовуються можливості навчання за ваучерами.

**Виходячи з цього, навчально-методична рада вирішила рекомендувати:
НМЦ ПТО у Дніпропетровській області:**

1.Методисту Безценній Т.М.:

Здійснювати системну методичну допомогу навчальним закладам щодо:

- в організації професійного навчання дорослого населення
Термін виконання: протягом року
- щодо підготовки документів на відбір навчальних закладів для здійснення навчання безробітних
Термін виконання: протягом грудня
- ліцензування нових професій необхідних регіону, державі
Термін виконання: протягом року
- практичного застосування ваучерів та порядку навчання на їх підставі
Термін виконання: протягом року

2. Заступнику директора НМЦ ПТО Корнієнку М. М.

- Двічі на рік проводити моніторинг ринку праці регіону ПТНЗ області та направляти в ПТНЗ рекомендації щодо реагування на його результати
Термін виконання: двічі на рік

Рекомендувати директорам ПТНЗ:

- Ліцензувати професії загальнодержавного значення для навчання дорослого населення.
- Подати на відбір навчальних закладів пропозиції з повного спектру професій за наявними ліцензіями, приділяючи особливу увагу професіям загальнодержавного значення.
- Використовувати можливості навчального закладу для здійснення навчання за ваучерами.
- Використовувати можливості сайту НМЦ ПТО для вивчення ринку праці, отримання консультативної допомоги.